

A „Biztonságos közlekedésre nevelés” - jó gyakorlat bemutatása

A mind hatékonyabb baleset-megelőzés érdekében, már kisgyermek korban el kell kezdeni a tudatos közlekedésre nevelést, melynek elsődleges **célja**, hogy a gyermekek megismerjék a közlekedési helyzeteket és veszélyforrásokat. Sok szülő nem is ismeri a helyes, követendő magatartásmódokat, amelyek a gyermekek közlekedésbiztonságát erősítik. A kicsik legtöbbször csak a jól ismeret "légy óvatos!", "vigyázz magadra!" figyelmeztető szavakat hallhatják. A gyakorlat célja valódi közlekedési helyzetekben történő gyakorlás, gyakoroltatás, amit sok tantermi, udvari és tesztalapos gyakorlás előz meg. További célok a tanulók felkészítése az önálló, biztonságos, előrelátó, a közlekedési partnerekre odafigyelő gyalogos- és kerékpáros közlekedésre, a gyermekbalesetek elkerülése.

A jó gyakorlat szempontjából fontosak a következők:

- a szabályok megismerését követően közúti közlekedés megfigyeltetése,
- a közlekedők közlekedéskultúrájának, megfigyelése, elemzése,
- az előforduló szabálysértések felismerése, szóbeli korrekciója,
- együttműködés a szülőkkel
- ok okozati összefüggések feltárása.

A gyermekközpontú pedagógiai eljárások alkalmazása, a kooperatív tanulás során a tanítás helyett a tapasztalati tanulásra kerül a hangsúly. A tudás forrása nem csak a tankönyv, a feladatlapok, tesztek, hanem a komplex nevelési helyzet. Rendszeres alkalmazása esetén a tanulónak jobban alkalma nyílik a tananyag megértésére és azoknak a társas készségeknek az elsajátítására, amelyek segítségével együttműködhet . Mindezek elősegítik a kritikus gondolkodás fejlődését, pozitívabb attitűdöket alakítva ki.

Eljárások, módszerek ismertetése:

- a dráma eszköztára, a különböző szerepjátékok, pl. utazáskor illemszabályok, vagy átkelés segítése mozgásukban korlátozott személyek, vagy gyengén látók esetében,
- bábozás, pl. közlekedési helyzetek eljátszása, Bence és az apukája
- tanpályán, ügyességi és szabályossági tanpályán történő közlekedés párban és egyedül
- oktatójátékok: Gyalogosok válaszáton, Közlekedési képes kirakó páros és csapat szinten
- Audiovizuális eszközök, oktatóprogramok alkalmazása: Bence közlekedik sorozat
Kerékpárral a forgalomban

Közlekedési szituációk, Animációs KRESZ

- Internethasználat: - WebKresz
- KRESZ kvíz

A KRESZ, a közlekedésre nevelés a következő műveltségi területek fejlesztését is szolgálja:

- szövegértési- szövegalkotási kompetencia: tesztlapok kitöltése, közlekedési helyzetek eljátszása, stb.
- matematikai kompetencia: a jármű sebességének becslése, fékút, féktávolság, stb.
- szociális, életviteli, és környezeti kompetenciák: szabálytudat, tolerancia, empátia, tervezés, alkalmazkodás, felelősség, biztonság, együttműködés, környezetvédelem stb.
- életpálya-építési kompetencia: a folyamatos változásokra való felkészítés, a változó szabályok stb.
- a digitális kompetenciák: internet használata a páros és csoportos munkában

Az iskola és a szülői ház közös feladata a gyermeket felkészíteni a biztonságos közlekedésre és megfelelőképpen motiválni.

A helyes közlekedési magatartás a gyermek képességeinek függvénye, melyeket a következő tényezők befolyásolhatják:

- a látás, hallás, mozgás fejlettsége,
- a közlekedési ismeretek szintje,
- a készségek gyakorlása,
- akarat és beállítódás.

A gyakorlásnak több módja ismert. Például az iskolába vezető úton, már jóval a tanév megkezdése előtt lehet gyakorolni. Arra azonban vigyázni kell, hogy az adott útvonal legveszélyesebb helyein ne rögződjön az indokoltól óvatosabb viselkedési minta.

A veszélyes helyekre fel kell hívni a nebuló figyelmét, de ezt nem szabad túl hangsúlyozni, mert ennek eredményeként az út más szakaszai háttérbe szorulnak és ott fog majd a gyermek figyelmen kívül maradni.

Az első hetekben mindenképpen célszerű elkísérni a gyermeket az iskolába, sőt a tanórak végeztével érte is kell menni, egészen addig, amíg az utat és annak jellemző forgalmi viszonyait meg nem ismeri, és meg nem szokja. Ez idő alatt a felnőtt kísérő feladata, hogy rendszeresen, szabályszerűen gyakoroltassa a gyermekkel a helyes közlekedést és a veszélyhelyzetek felismerését. Azonban arra vigyázni kell, hogy a túlzott féltés a gyermekben ne hozzon létre szorongást váltson ki.

Mivel a gyermek előbb-utóbb egyedül jár iskolába, ezért ennek szem előtt tartásával célszerű megválasztani az oda vezető útvonalat. Ne feltétlenül a legrövidebb, hanem a legbiztonságosabb utat ajánlott választani! Lehetőleg ne olyan útvonal legyen, ahol iskolások ritkán vagy egyáltalán nem járnak. Az egyedül járó gyerek elábrándozik, ami az adott helyzetben akár veszély forrása is lehet. Az együtt haladó gyerekcsapat a - közlekedés más

résztevői számára - az iskola közelében már messziről észrevehető, és ez rendszerint óvatosságra inti a gépjárművezetőket.

A gyermekek biztonságos közlekedését segíti elő, ha otthonról időben indulnak útba. Az izgalom, a rohanás, az elkéséstől való félelem növeli a baleset kockázatát. Általában az iskolába menet a tanulónak nincs ideje és alkalma a játékra, hazafelé viszont már nagyobb a kísértés. Ha többen találkoznak, akkor gyakran előkerül a labda is. Rá kell szoktatni a diákokat és meg kell követelni tőlük, hogy tanítás után késedelem nélkül, mindig ugyanazon az útvonalon menjenek haza. A rendszeres szülő –tanár kapcsolat, fogadó órákon, értekezleteken túl is, és egyéb módon tartott személyes kapcsolatok, a kommunikáció elkerülhetetlenek az egységes követelmények betartása érdekében.

Az egyre bővülő járműpark, az állandóan növekvő forgalom-sűrűség komoly veszélyforrást jelenthet a gyermekek számára. Ennek következtében szükség van arra, hogy versenyzéstől függetlenül minden gyermeket felkészítsünk a közlekedésben való részvételre.

A közlekedésre nevelés, a közlekedési versenyeken való részvétel rendkívül hatékony eszköze a gyermekbalesetek megelőzésének.

Köztudott, hogy a közlekedés legveszélyeztetettebb résztvevői a gyermekek. Fejlődésük, önállóságuk kialakulásához hozzátartozik a közlekedésre nevelés is. A gyermekek szemével nézve az utca teljesen más alakot ölt, mint ahogyan azt a felnőttek látják. A szakemberek gyakran felhívják a figyelmet arra, hogy a közlekedő gyermek másként lát, hall, gondolkodik és cselekszik, mint egy felnőtt. Az életkori sajátosságai, pszichológiai adottságai határozzák meg teljesítőképességét és ezek a közlekedésben elfoglalt szerepük szempontjából is bizonyos korlátokat jelentenek számukra.

A gyermekek megosztott figyelme általában gyengébb, mint a felnőtteké. Többnyire a számukra fontos dolgokra összpontosítanak és eközben minden más érdektelenné válik. Jellemzően elsősorban a számukra érzelmileg fontos tárgyak, történések foglalkoztatják őket. A felnőttek is hajlamosak túlbecsülni a gyermekek veszélyérzékenységét. Nem veszik figyelembe a fejlődési folyamatokból adódó életkori sajátosságaikat, az átlagos képességű gyerekekről is azt feltételezik, hogy a közlekedésben felnőttként fognak viselkedni. A tapasztalat az, hogy igen gyakran maguk a felnőttek szolgálnak rossz példával. Számos szülőként sincs tudatában annak, hogy gyermekeik közlekedési magatartásának alakulásában rendkívül jelentős tényező az általuk mutatott példa.

A mind hatékonyabb baleset-megelőzés érdekében, már kisgyermek korban el kell kezdeni a tudatos közlekedésre nevelést, melynek elsődleges célja, hogy a gyermekek megismerjék a közlekedési helyzeteket és veszélyforrásokat. Ami igazán eredményes, az a valódi közlekedési helyzetekben történő gyakorlás. Igaz ez a nevelési módszer jóval több kreativitást és időt igényel, de a befektetett energia a gyermekek biztonságában térül meg. Ha a gyermek a közlekedésben naponta tapasztalja az egymás iránti felelősség, az

udvariasság és előzékenység szükségességét, akkor ezt sajátítja el. Ha az autót vezető szülő a szabályokat igyekszik betartani a gyermek számára ez a viselkedés válik követésre méltóvá!

Hasznos a szabályok ismerete, de a szabályok tudása nem véd meg a balesetektől. Alkalmazni is kell, a gyakorlatban! A közlekedésre nevelés feladatai közül rendkívül fontos a saját tapasztalat, ezért a gyerekek rossz sebesség távolságbecslő képességét és az ebből fakadó veszélyhelyzet fejlesztését gyakorlati példával támasztjuk alá, mutatjuk be.

Pl.: -A gyerek saját maga fékezi a haladó játékautót a hirtelen felbukkanó bábu /gyalogos/ megjelenésekor. Saját maga érzékeli a hirtelen lelépés veszélyeit.

A gyakorlatot az intézmény fennállása óta az egész iskola tanulóira kiterjedt. Évek óta tanórán és tanórán kívül zajlik a helyes közlekedésre felkészítés, a helyes közlekedéskultúra kialakítása.

A 8 év alatt több évben a 1-2. 3. 4. 7. 8. osztályokban országos versenyekbe is bekapcsolódva osztály és egyéni szinten is valamennyi tanuló megismerte az alapvető közlekedési szabályokat, ügyességi és szabályossági pályán gyakorolta. A legügyesebbek számos területi, megyei és országos versenyen bizonyították rátermettségüket, tudásukat a tesztlapokon és a forgalomban közlekedve.

Azt várom, hogy a 12 év után iskolánkból távozó diákok felnőttként tudatosan, együttműködően, előrelátóan, a szabályokat betartva, a közlekedési partnerekre odafigyelve fognak közlekedni, akik a kötelezőt mindig, a tilosat sohasem, olykor a megengedettet sem teszik meg, hanem lemondanak a biztonság érdekében.

